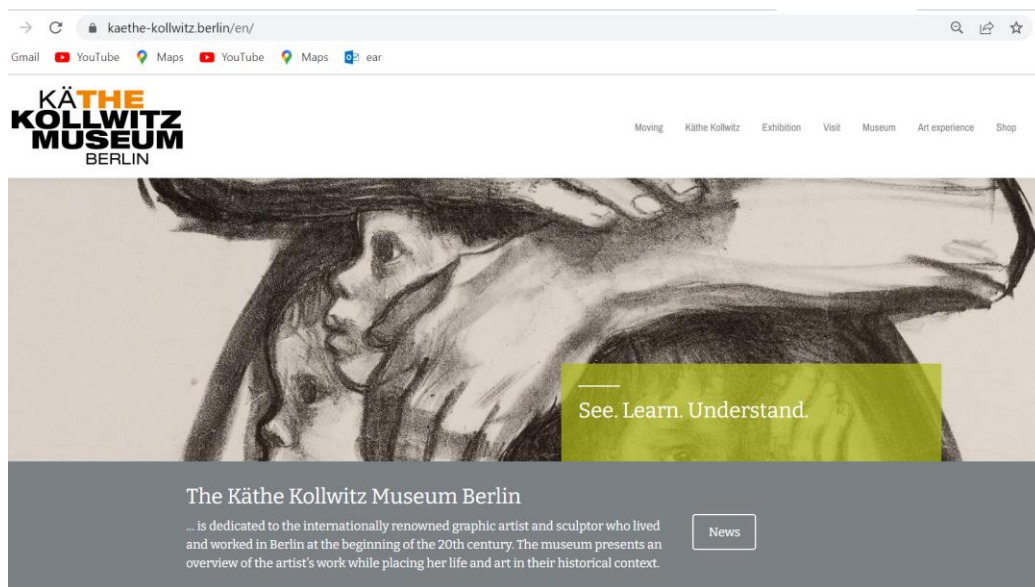

Eseista w każdym odcinku 'objawia' swoją inną „twarz”, w tym występuje jako potomek Austriaka. Eseista bywał w ok. 40-50 miastach i miasteczkach Niemiec oraz Austrii. Uczył się niemieckiego intensywnie przez **kilkanaście** lat: 4l. szkoła + 3.5 roku studia + lata na kursach – np. w Bielsku-Białej w szkołach Leonardo i *Elefant*. Eseista ma rodzinę i powinowatych w ok. 6-7 miastach w Niemczech. Dzięki temu mówi w miarę płynnie – zamawiając taxi, czy rezerwując hotel przez telefon.

Zwiedzając Niemcy bywał w różnych galeriach i muzeach – w Wuppertalu (impresjonista Camille Pissarro³), Berlinie (Pergamon Museum, Pałac Glienicke, Muzeum Egipskie, Potsdam), Dreźnie (Zamek + Zwinger⁴), Monachium (Galeria Pinakoteka + Muzeum Egipskie), Frankfurtie (a/M) – wybrzeże muzeów, a także wiele zamków i pałaców np. Neuschwanstein, w Wuerzburgu, w Norymberdze, w Miśni (+ fabryka porcelany), Moguncji, Augustusburgu (około Drezna) itd., itd.

Omówiona będzie książka [1] (on-line, po angielsku), a [2] (po polsku) jest polecana (np. Biblioteka UŚ w Katowicach). Nasza Bohaterka to pierwsza kobieta – członkini Pruskiej Akademii Sztuk Pięknych, zatem to może być też argument za Jej rozpatrzeniem w naszej serii. Eseista jest pod wrażeniem osiągnięć tego narodu i nie może pojąć iż robił to co robił w trakcie II wojny światowej. Dzieła naszej Bohaterki jakby **profetycznie** zapowiadały czasy Hitlera, a potem Jej twórczość była potępiana, zakazana jako wypaczona, niewłaściwa, nie pasująca do hitleryzmu, wręcz 'zdegenerowana'.

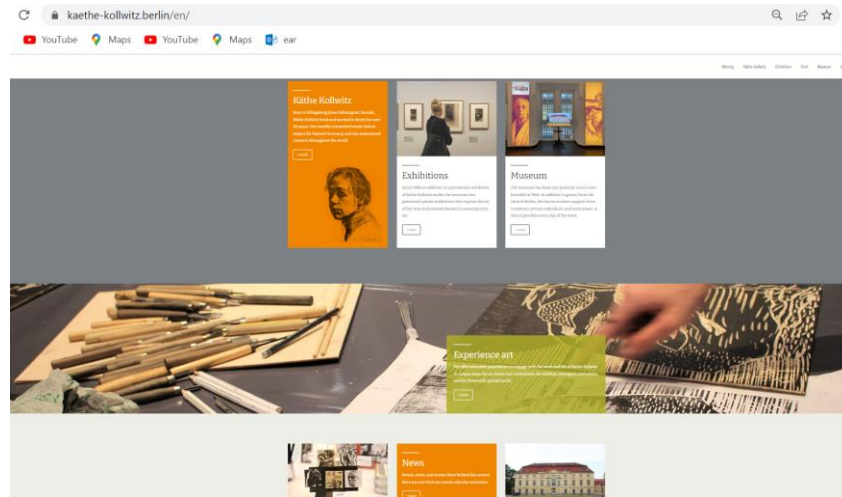

Książka [1] ma 193 strony, na przedniej okładce mamy dzieło Mistrzyni – nagą siedzącą postać, plecami do widza. Są to materiały informacyjne do wystawy, na którą zawędrowały Jej dzieła z kilkunastu muzeów na całym świecie!!! W spisie treści znajdziemy słowo wstępne, a także eseje

³ https://pl.wikipedia.org/wiki/Camille_Pissarro; o malarzu.

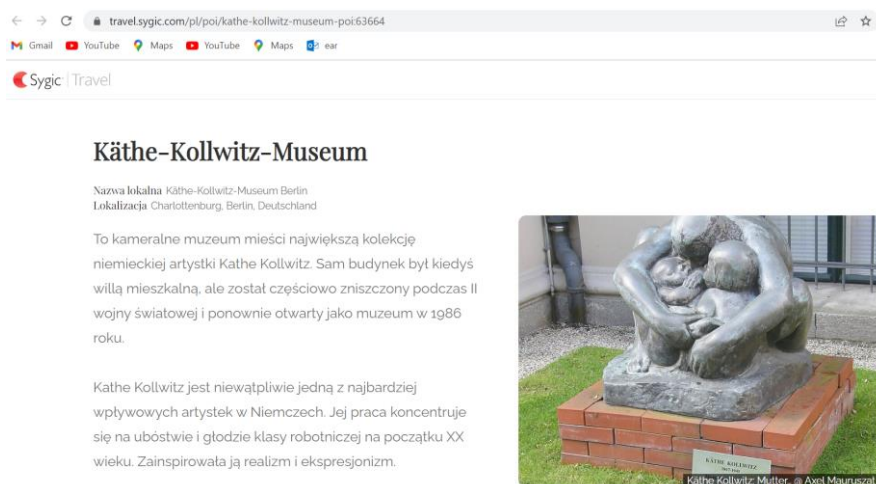
⁴ https://pl.wikipedia.org/wiki/Galeria_Drezde%C5%84ska; o galerii malarstwa w Dreźnie.

– omawiające twórczość Artystki oraz tło historyczne. Eseje napisali: Aleksandra Comini⁵ (amerykańska historyk sztuki, profesor) oraz Hildegard Bachert⁶; niezbyt znane obecnie, ale warto kliknąć na linki, lub samemu posurfować – nie jest łatwo pisać o sztuce.

Muzeum Bohaterki w Berlinie – główne (?)

Jak przysłało na materiały do wystaw sztuki, publikacja pełna jest zdjęć obrazów, grafik, szkiców oraz rzeźb Mistrzyni. 'Foreword' napisał J. Carter Brown – Dyrektor Galerii Narodowej w **Washingtonie**. Dalej mamy 'List of Lenders' – czyli listę Instytucji oraz osób prywatnych, które udostępniły dzieła ze swoich zasobów/zbiorów, a potem oczywiście Podziękowania. Trzeba samemu kliknąć. Dalej Pani Elizabeth Prelinger – profesor z Harvardu pisze o życiu i drodze artystycznej Heroiny.

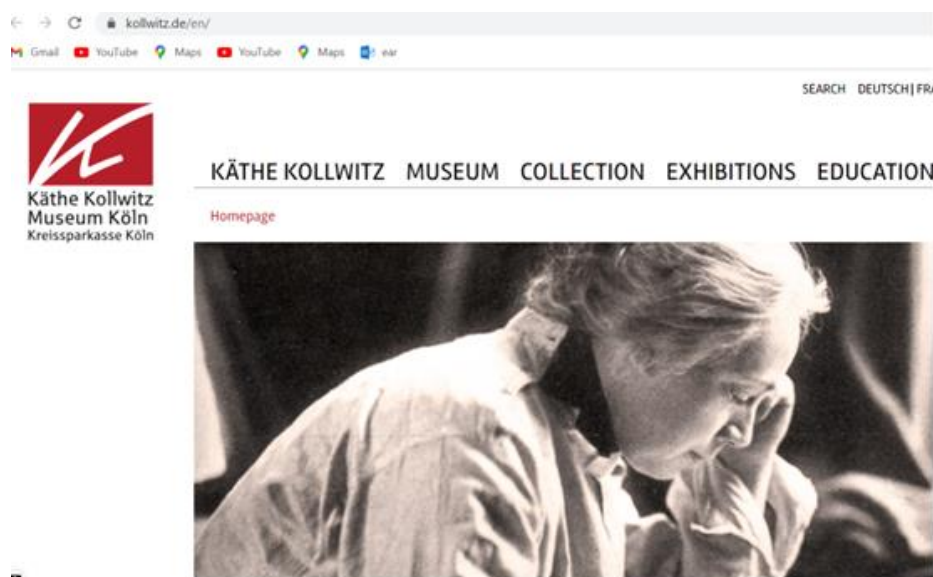
Jak widzimy – w Niemczech jest kilka muzeów, gdzie są dzieła Heroiny – tu Berlin, wyjątkowa rzeźba; poniżej/dalej muzeum w KOLONII !

⁵ https://en.wikipedia.org/wiki/Alessandra_Comini; o eseistce.

(Professor) teaching at Columbia between 1965 and 1974, Comini became one of the founders of the **Women's Caucus for Art** in 1972 - ciekawa fundacja, warto kliknąć.

⁶ https://en.wikipedia.org/wiki/Hildegard_Bachert; emigrantka do USA z Niemiec w 1936r.

W rodzinie było wraz z Naszą Heroiną pięcioro rodzeństwa. Jej ojciec, Karl Schmidt, był radykalnym socjaldemokratą⁷ – z zawodu budował domy. Jesteśmy w XIX wieku, były ruchy lewicowe, ale generalnie różne od dzisiejszych – obecne nie odwołują się do tamtej tradycji (??). Mamą była Katherina Schmidt, która z kolei była córką Juliusa Rupp, który był Luteraniskim pastorem – został wyrzucony z oficjalnego kościoła ewangelickiego (Evangelical State Church) i który utworzył niezależną grupę wyznaniową (congregation). Nietypowe osoby w otoczeniu inspirują do bycia niekonwencjonalnym, twórczym ... – tak się wydaje, gdy czyta się życiorysy artystów.

Strona Jej Muzeum w Kolonii w Niemczech

Rodzina zauważyła Jej talent i wspierała w uzyskaniu wykształcenia, co zapewne nie było takie oczywiste około 1880 roku (Ona miała 13 lat). Obecnie Królewiec należy do Rosji (!!!), eseista kupił bilet autobusowy Gdańsk-Królewiec i pojechał pochodzić po mieście⁸, gdzie – jak mówi legenda – narodziła się jego ulubiona dziedzina wiedzy⁹ – teoria grafów¹⁰. Miasto zostało ogromnie zniszczone pod koniec II wojny światowej – było trochę jak Gdańsk, czy Toruń. Z Jej czasów został TEATR, gdzie eseista oglądał „Chorego z urojenia” – genialną komedię Moliera. W zachowanej/odbudowanej katedrze jest obecnie muzeum i **sala koncertowa** – koncert był nietypowy duet organy i saksofon – grali jazz!!!!!! Zdjęcia z Królewca (eseisty) także w odcinku nr 227 – warto kliknąć.

⁷ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Socjaldemokracja>; o słowie i ruchu społecznym.

⁸ Oczywiście wcześniej wyrobił sobie wizę i zarezerwował hotel Ibis, który jest taki sam jak w Paryżu, Madrycie, czy we Wiedniu – gdzie bywał eseista.

⁹ https://www.engineerxxi.ath.eu/wp-content/uploads/2022/12/engineerxxi_2022_vol4_02.pdf; on-line artykuł ze zdjęciami z KRÓLEWCA.

¹⁰ <https://www.gdanskstrefa.com/zagadkowy-spacer-mostach-krolewca/>; stare zdjęcia z Królewca.

Będąc tam, eseista mógł lekko wyczuwać jaki to miasto miało wpływ na NIĄ. Jest jak z obrazów Picassa, w miejsce zburzonych dzielnic niemieckich są trawniki lub budownictwo socjalistyczne, gdzieś pojawia się deweloperka oraz dzielnice domków prywatnych, szeregowców.

Wracamy do naszej Bohaterki – studiowała pod kierunkiem rytownika Rudolfa Mauera¹¹. W wieku 17 lat Nasza Heroina przeprowadziła się do Berlina, aby studiować rysunek w Zeichnen und Malschule des Vereins der Kuenstlerinnen – a zatem z nazwy to szkoła żeńska – był rok 1884.

U góry, po prawej KATEDRA

Jeszcze w 1936r. polski ORBIS organizował wycieczkę do Prus Wschodnich w tym Królewca!

¹¹ https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Rudolf_Mauer; nie ma o nim w sieci wiele, tu tylko lata życia i jeden miedzioryt – bo dźwiękał w miedzi.

Od razu pojawili się ludzie chcący kupić Jej prace – w publikacji omawiany jest list Heroiny do jednego z nich – gdzie pisze iż współpracuje ze szwajcarskim artystą Karlem Stauffer-Bernem¹² (prywatne lekcje?, zm. 1891r.). Ten z kolei skontaktował Ją z Maxem Klingerem¹³ (zm. 1920r.). Następnie pojechała do Monachium – centrum nauczania **malarstwa w Niemczech**. W latach 1888–1889 studiowała pod kierunkiem Ludwiga von Hertericha¹⁴, Autorka omawia twórczość Jej nauczycieli i czego mogła się nauczyć od nich. Nasza Heroina zakończyła szkolenie artystyczne w Paryżu w Akademii Julian¹⁵, także wyższa szkoła prywatna dla kobiet.

Generalnie szkoły artystyczne są inaczej zorganizowane – o polskiej artystce pisano w odcinku 194 (o Hannie Rudzkiej-Cybisowej). Były/Są dostępne dzieła Polki na portalu **Polona**. W przypadku Pani Katarzyny nie ma Jej dzieł na 'otwartych' portalach. Ona wykonała ilustracje do powieści Emila Zoli – „GERMINAL”, jakoś nie podano wyraźnie – czy tylko prezentowane na wystawie, czy zamieszczono w wydanej powieści.

Książek się nie streszcza, zostaną omówione dzieła Heroiny zamieszczone w książce [1] (ich zdjęcia tj. szkiców, rysunków) (<https://www.dw.com/en/never-again-war-k%C3%A4the-kollwitzs-masterpieces/g-61110567>;).

W publikacji są dziesiątki Jej dzieł opisane jako 'cat', a nie Rys. czy Fig. – figure; zapewne to skrót od 'cathalogue' – numeru dzieła w KATALOGU, który zapewne też wydano!! Na przykład:

- cat. 30 (str. 30) oraz cat. 97 (str. 67) – to dziecko z matką, jedyna dwa gdzie ich twarze są pogodne,
- cat. 1-5, 7, 10, 31, 34 AUTOPORTRETY;
- cat. 6 – scena z powieści Germinal;
- cat. 12 portrety – matka z dzieckiem – trochę potwornym, z podkrążonymi oczami, chore??
- cat. 14 – bieda,
- cat. 19 – śmierć,
- fig. 5 – str. 26 – dlaczego inne nazewnictwo ilustracji nie wiadomo, dziwna scena, 3 osoby,
Po bokach 2 kobiety na czymś niby krzyż – a osoba centralna leży Chrystus nagi,
Przebity mieczem, wyłania się z czarności osoba czwarto – wskazując palcem na przebity bok Jezusa,
- cat. 36, naga siedząca kobieta,
- cat. 23-24 powstanie,
- cat. 47, 49 – pieta, itd.

¹² <https://www.biografie-niemieckie.pl/karl-stauffer-bern>; o artyście, sztycharzu – jak podają w opisie, w sieci, dziś nikt nie wie co to sztych - «obraz wryty na płycie metalowej, pokryty farbą i odbity na papierze; dawniej też: każda rycina wykonana dowolną techniką rytowniczą»

¹³ https://en.wikipedia.org/wiki/Max_Klinger; o artyście niemieckim.

¹⁴ <https://www.biografie-niemieckie.pl/ludwig-von-herterich>; o artyście; << Zyskał znaczenie przede wszystkim jako portrecista i malarz monumentalny. Był czołowym przedstawicielem »szkoły monachijskiej«.>>.

¹⁵ https://pl.wikipedia.org/wiki/Acad%C3%A9mie_Julian; o szkole w Paryżu.
<http://www.visual-arts-cork.com/education/academie-julian.htm>; inne dane.

Autorki opisują na czym polega artyzm, nowatorstwo, oryginalność dzieł Naszej Heroiny – wystarczy zobaczyć, aby zrozumieć. No cóż, niektóre prace wyglądają **jak szkice więźniów z hitlerowskich obozów** – to jest porażające, jakby prorocze.

Trzeba kliknąć i samemu pooglądać.

W 1891 r. wyszła za mąż za Karola Kollwitz – lekarza. Mieli dwóch synów, << W pierwszych miesiącach I wojny światowej stracili młodszego syna – Petera, który zginął mając osiemnaście lat w okolicach Diksmuide w Belgii (I bitwa pod Ypres).>>

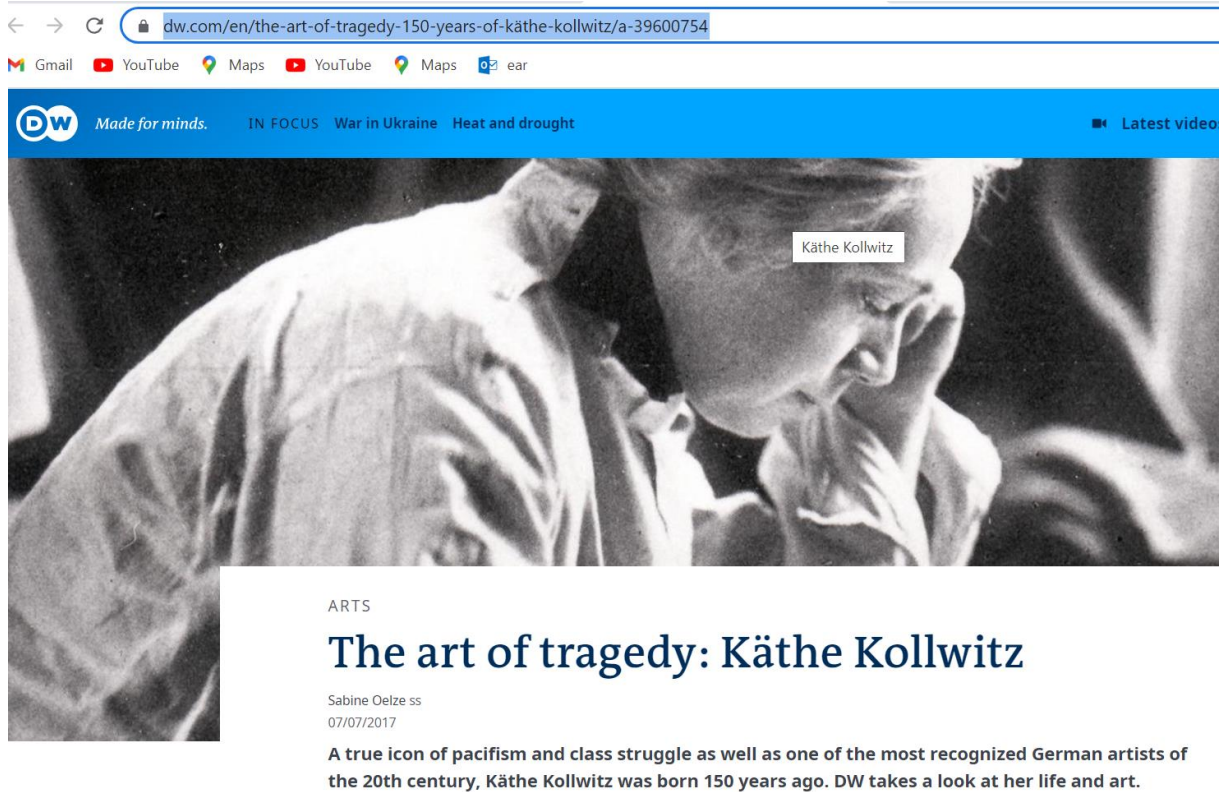
Z Wikipedii mamy. << W latach 1928–1932 powierzono Kollwitz kierownictwo **katedry Mistrzowskiej Klasy Grafiki w Pruskiej Akademii Sztuki w Berlinie**, otrzymała wówczas dwie duże pracownie w siedzibie Akademii przy Hardenbergstrasse. W 1929 roku jako pierwsza kobieta otrzymała order Pour le Mérite – wysokie odznaczenia państwowe nadawane w Niemczech do dziś>>. Potem protestowała przeciwko Hitleryzmowi, grożono Jej obozem, przesłuchiowano na Gestapo, ale zastraszyli i dali spokój, **zakazali wywiadów** do prasy zagranicznej.

Hasło w Wikipedii jest wyjątkowo szeroko opracowane warto poczytać – https://pl.wikipedia.org/wiki/K%C3%A4the_Kollwitz; są też zdjęcia kilku Jej prac. Na przykład: << - od 1937 roku do końca wojny, dorobek Kollwitz był uznawany w Niemczech za „sztukę zdegenerowaną” i podlegał urzędowej konfiskacie;
- od 1993 roku decyzją kanclerza Helmuta Kohla powiększona pieta Kollwitz przedstawiająca klęczącą matkę w szale rozpaczliwie ściskającą ciało zabitego syna, stanowi narodowy pomnik pamięci i jest jedynym obiektem eksponowanym w Centralnym Miejscu Pamięci Republiki Federalnej Niemiec w Nowym Odwachu w centrum Berlina;
- była członkinią Towarzystwa Przyjaciół Nowej Rosji, wraz z mężem w listopadzie 1927 roku wzięła udział w moskiewskich obchodach dziesiątej rocznicy Rewolucji Październikowej oraz na światowym zjeździe Przyjaciół Związku Radzieckiego. Rok później z okazji 60. urodzin Kollwitz, radziecka Państwowa Akademia Nauk o Sztuce (GACHN) w Moskwie zorganizowała pierwszą w Związku Radzieckim indywidualną wystawę Käthe Kollwitz obejmującą 60 grafik. Pokazywana była w moskiewskim Państwowym Muzeum Sztuk Pięknych. >>

Postać Heroiny warto poznać, publikacje [1] da się wyklikać – polecam.

LINKI I PUBLIKACJE

[https://www.dw.com/en/the-art-of-tragedy-150-years-of-k%C3%A4the-kollwitz/a-39600754;](https://www.dw.com/en/the-art-of-tragedy-150-years-of-k%C3%A4the-kollwitz/a-39600754)

ARTS

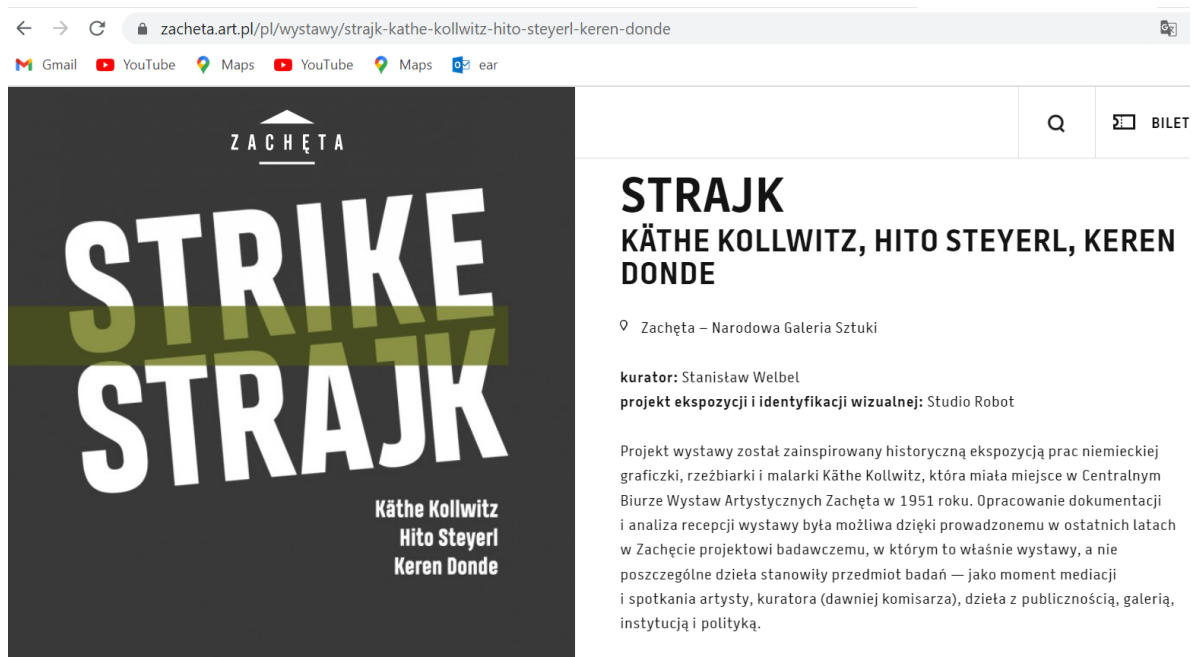
The art of tragedy: Käthe Kollwitz

Sabine Oelze ss
07/07/2017

A true icon of pacifism and class struggle as well as one of the most recognized German artists of the 20th century, Käthe Kollwitz was born 150 years ago. DW takes a look at her life and art.

Można kliknąć na portal DW.

[https://www.theartstory.org/artist/kollwitz-kathe/;](https://www.theartstory.org/artist/kollwitz-kathe/) wielki tekst, życiorys oraz zdjęcia Jej dzieł.

ZACHĘTA

STRIKE STRAJK

Käthe Kollwitz
Hito Steyerl
Keren Donde

STRAJK
KÄTHE KOLLWITZ, HITO STEYERL, KEREN DONDE

Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki

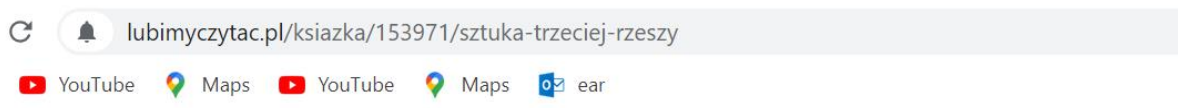
kurator: Stanisław Welbel
projekt ekspozycji i identyfikacji wizualnej: Studio Robot

Projekt wystawy został zainspirowany historyczną ekspozycją prac niemieckiej graficzki, rzeźbiarki i malarki Käthe Kollwitz, która miała miejsce w Centralnym Biurze Wystaw Artystycznych Zachęta w 1951 roku. Opracowanie dokumentacji i analiza recepcji wystawy była możliwa dzięki prowadzonemu w ostatnich latach w Zachęcie projektowi badawczemu, w którym to właśnie wystawy, a nie poszczególne dzieła stanowiły przedmiot badań — jako moment mediacji i spotkania artysty, kuratora (dawniej komisarza), dzieła z publicznością, galerią, instytucją i polityką.

<https://forumdialogu.eu/2019/11/17/kathe-kollwitz-przypadek-szczegolny/>;

Przez scholar.google.com można znaleźć książki

- KOLLWITZ, Käthe. *The diary and letters of Kaethe Kollwitz*. Northwestern University Press, 1988.
- KOLLWITZ, Käthe; TIMM, Werner. *Käthe Kollwitz*. H. Bittner, 1946.
- KOLLWITZ, Käthe. *Prints and drawings of Käthe Kollwitz*. Courier Corporation, 2012.
- BENSON, Timothy O. *Käthe Kollwitz*. 1993.
- ZIGROSSER, Carl, et al. *Prints and drawings of Käthe Kollwitz*. Courier Corporation, 1969.
- <https://www.biografie-niemieckie.pl/kaethe-kollwitz/>; BIOGRAFIA.
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Kultura_i_sztuka_w_III_Rzeszy; KULTURA I SZTUKA III Rzeszy.

 lubimyczytać

Wpisz tytuł książki, autora, słowa kluczowe...

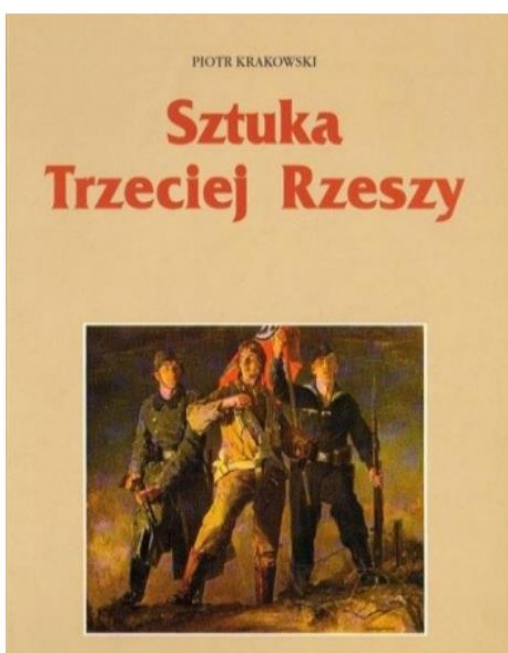
Katalog ▾

Nowości i zapowiedzi

Aktualności ▾

Społeczność ▾

Top 100

Sztuka Trzeciej Rzeszy

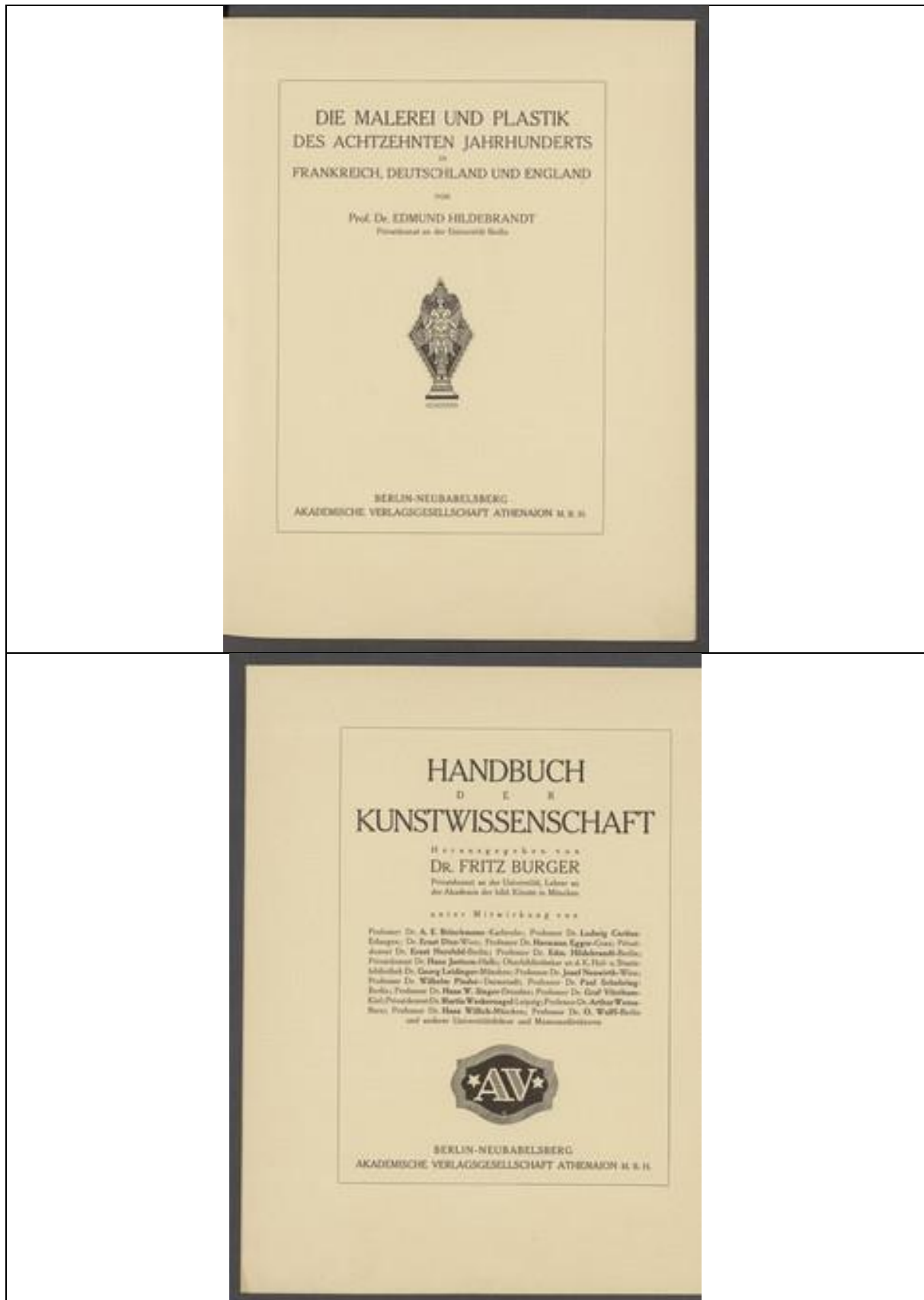
Piotr Krakowski

Wydawnictwo: Międzynarodowe Centrum Kultury

sztuka

256 str. | ⌚ 4 godz. 16 min.

ZDJĘCIA PRZY OKAZJI

DICTIONNAIRE D'ARTISTES

POUR SERVIR À

L'HISTOIRE DE L'ART MODERNE EN ALLEMAGNE

PAR

A. RACZKINSKI.

Précédé d'un RÉSUMÉ de cet ouvrage, suivi d'une TABLE
DES MATIÈRES et de la TABLE DES GRAVURES qui
se trouvent dans le texte ou dans les cahiers; ainsi qu'un
ERRATA général pour les trois volumes.

BERLIN,

chez FRAIS DE L'ARTISTE.

1842.

SŁOWO FÜRER – to też **PRZEWODNIK**,
po zbiorach sztuki w KRÓLEWCU

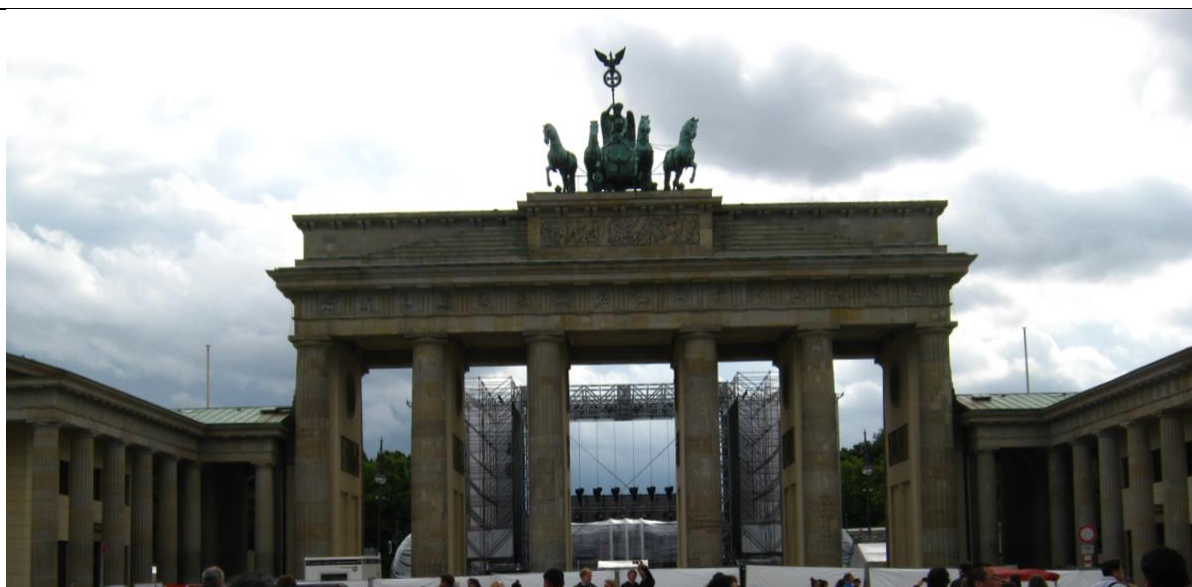

WYSTAWA Z 1943 roku – sztuki niemieckiej w Monachium

BERLIN

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Aktorka Irena Eichlerówna, filmowiec Stanisław Szabeko i aktorka Jadwiga Andrzejewska na berlińskiej ulicy. W głębi widoczna Brama Brandenburska.

Babki z Niemiec z Lubeki

ULICA IMIENIA BOHATERKI W NORDHASEN

Zdjęcia wykonał eseista Stan Zawiślak oraz NAC i Polona.